

Painovoimaportti lammaslaitumelle, Uppsala

Ritiläportti nautalaitumelle, Öölanti

Aidan ylitysilta, Uppsala

Kuntien haasteena

- Laajojen virkistysalueiden sekä muiden niittyjen ja luonnonmukaisten alueiden hoidon kustannukset
- Hoitamattomuuden aiheuttamat epäviihtyisyytekijät ja turvattomuus
- Maiseman sulkeutuminen, luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen

Ratkaisuna maisemalaidunnus

- Valitaan laiduntaen hoidettavat alueet
- Alueet joilla onnistuu luontainen laidunuksen valvonta, lähellä asutusta
- Etsitään sopivat eläintilalliset, mm. *laidunpankki.fi*
- Sovitaan aitaamisesta, joko kunnan omana työnä tai eläinten omistaja aittaa ympäristökorvausta hyödyntäen
- Laaditaan yhteinen sopimus ja tarvittaessa vuokrasopimus, jos eläintenomistaja hyödyntää ympäristökorvausta

Julkisten alueiden maisemahoito laiduntaen

Lisätietoa:

Örebro.se > Natur- och kulturreseptat
naturenshus.se/

Maisemanhoitokorttisarja koostuu 14 osasta. Kortit on laadittu mahdollisuutena maisema, MAMA-hankkeessa, joka on Euroopan unionin maaseudun kehittämisen maatalousrahaston ja Etelä-Savon sekä Keski-Suomen ELY-keskusten rahoittama.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Esimerkinä Örebro

Örebrossa tarvittiin 150 vuotta sitten Hjälmarens -järvestä lisää maatalousmaata. Järven pintaa laskettiin kaksi metriä ja saatiin 17 000 ha lisää peltomaata. Maa oli vaikeasti viljeltävää ja jäi joutomaaksi. Vähi-tellen alueelle muodostui kaatopaikka, teollisuusalue, öljysatama ja armeijan varastoalue.

1990-luvun aikana aloitettiin yhteistyö kaavoitustoi-men ja työvoimaviranomaisten kesken. Kaupungin keskeiselle alueelle haluttiin työllistävä projekti, joka parantaisi myös elämisen laatua kunnassa.

Teollisuudelta vapautuneille alueille visioitiin kokoaan uusi virkistys- ja luonnon monimuotoisuuden kohde. Kaatopaikan päälle levitettiin metrin paksui-nen savikerros koteloimaan jätteet.

Maisema on muuttunut 15 vuoden aikana

Aluetta hoidetaan luonnonmukaisin periaattein, luonnonkasvien luonnollinen sukkessioon ei puu-tuta. Puusto on alueelle luontaisesti syntynyttä ja teollisuusalueen tonttien välissä kasvaneista puista 15 vuoden aikana kehittyntä. Joiltakin alueilta lei-kataan nurmikko matalaksi piknik-paikoiksi punkki-vaaran takia.

Alue on topografialtaan paljolti uudestaan luotua ympäristöä. Alueelle on kaivettu lukuisia pieniä lam-pia, joihin johdetaan ojavesiä. Eri alueille on luotu erilaisia kasvuolosuhteita tuottamalla niille erilaista maaperää mm. kalkituksin ja erilaisin maa-aineksin.

Maisemaa on avattu järvelle ja rakennettu virkis-tyskäytön rakenteita ja levähdyspisteitä. Luonnon-kasveja alueelle on tuotu puhtaiden maa-ainesten mukana, tuomalla alueelle niittojätettä toisilta niityiltä ja kylvämällä niittykasvien siemeniä.

Pääasiallinen hoitomuoto on laidunnus

Laidunnuksessa on alueesta nykyisin 300 ha. Pro-jektin alkaessa kunnalla oli kolme ylämaankarjan nautaeläintä. Alueita laiduntaa 150-200 ylämaan-karjan eläintä ja 120 lammasta. Osa eläimistä on kunnan tai sen oppilaitosten omia, osa on vuokra-eläimiä. Laidunnuksen lisäksi tehdään jonkin ver-ran raivausta ja niittoa, mm. tervaleppiä raivataan tammien tyviltä.

Edut:

- Alueiden hoitoon tarvittavat kulut pienene-vät merkittävästi
- Laidunnus lisää ympäristön viihtyisyyttä, luonnon monimuotoisuus elpyy, alueen arvo nousee
- Hoidettu ympäristö on tärkeä imagotekijä

